

NIEUWSBRIEF

NUMMER 11 • JULI 2023

BREDA ^{STAP} VOOR ^{STAP} AARDGASVRIJ EN CO₂-NEUTRAAL

HOE GAAT HET MET DE ENERGIETRANSITIE IN BREDA?

Je kunt er niet meer omheen: de energietransitie is 'hot.' Uit de Stadsenquête van 2022, uitgevoerd door de Gemeente Breda, blijkt dat steeds meer mensen weten wat de energietransitie inhoudt. Bijna vier op de tien (37%) mensen zegt veel te weten over de energietransitie. Twee jaar ervoor was dat nog maar 18% van de mensen. Steeds meer mensen vinden dat ze zelf maatregelen moeten nemen (69%). De meeste belangstelling hebben mensen voor zonnepanelen (40%).

Een grote groep mensen (30%) heeft geen interesse in energiebesparende maatregelen. Toch is het de komende jaren noodzakelijk dat alle woningen en andere gebouwen energiezuiniger worden, want in 2044 wil Breda CO₂-neutraal zijn. Dit betekent dat we afscheid moeten nemen van aardgas. Eerst wordt er

aandacht besteed aan isolatie en ventilatie, vervolgens wordt gekeken naar duurzame energieopwekking en tot slot wordt de overstap gemaakt naar aardgasvrij wonen.

Gelukkig is er steeds meer informatie en ondersteuning beschikbaar. Naast landelijke subsidies is er voor sommige gebieden extra subsidie. In Breda zijn energiecoaches die helpen bij het maken van een plan voor je huis (BRES). En er zijn er Energie Bespaar Coaches van de Gemeente Breda die ondersteuning bieden bij kleinere energiebesparende maatregelen: www.breda.nl/energie-bespaar-coach.

Daarnaast is er de website www.breda.nl/duurzaam en worden er twee keer per week spreekuren gehouden over energie (zie colofon op laatste pagina voor plaats en tijd).

Met al je vragen kun je ook terecht op formulieren.breda.nl/aanmelden-afmelden-nieuwsbrief-energietransitie/formulier

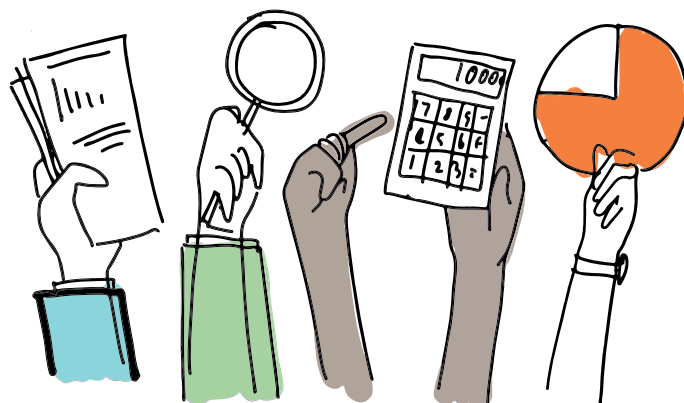

Gastcolumn: Peter Vervaart

Veel mensen maken tegenwoordig gebruik van zonnepanelen om stroom op te wekken. Deze stroom leveren we aan het elektriciteitsnet. Als je de stroom die je opwekt zelf wilt gebruiken, dan heb je een thuisbatterij nodig. Peter Vervaart uit Breda heeft zo'n thuisbatterij en is er erg blij mee. Peter: "Wij kunnen onze opgewekte stroom opslaan en gebruiken wanneer wij het nodig hebben, zoals voor het opladen van onze elektrische auto." Peter benadrukt het voordeel van het gebruik van zijn eigen stroom en het helpen ontlasten van het elektriciteitsnet. Peter: "De thuisbatterij helpt ons ook bewust te worden van het energieverbruik in ons huis, waardoor we zuiniger kunnen zijn." In de toekomst ziet hij extra voordelen, zoals het opladen van de batterij wanneer de stroom goedkoop is en het gebruik ervan wanneer de prijzen hoger zijn.

Peter liet panelen installeren met een hogere opbrengst, omdat de oude panelen niet meer pasten door een verbouwing. Het huis is al gasvrij, redelijk goed geïsoleerd en aangesloten op het warmtenet. "De aanschaf van de eerste zonnepanelen was voornamelijk om onze energierekening te verlagen. Na verloop van tijd kwam ook steeds meer het milieu om de hoek kijken. Voor de toekomst overwegen mijn vrouw en ik het vervangen van energieverblindende apparaten door energiezuinigere modellen. We willen ook meer automatiseren, zodat bijvoorbeeld de wasmachine of vaatwasser draait wanneer er voldoende zonlicht is. Met deze stappen hopen wij ons steentje bij te dragen aan de energietransitie." •

INWONER AAN HET WOORD: PETRA UIT LINIE-ZUID

In deze nieuwsbrief vertelt Petra over haar plannen om haar huis te verduurzamen. Haar straat valt onder het buurtinitiatief in de Vuchtstraat en omliggende straten. We vroegen haar hoe het tot nu toe gaat.

"Het is een hele puzzel," begint Petra. "Er komt veel rekenwerk bij kijken." De vorige keer vertelde Petra dat ze het energielabel van haar huis wil verbeteren. Een beter label betekent niet alleen een lagere energierekening, maar ook meer comfort en een verhoogde waarde van haar huis. "Ik denk erover om de gevel te laten isoleren en misschien mijn dak. Eerst wil ik daar meer over weten. Hoeveel tijd, rommel en geld kost het om het dak te laten isoleren? Hoe ziet het er na afloop uit? Nu is alles netjes afgetimmerd, straks ook? Kan ik ook alleen de knieschotten isoleren?"

Bij het maken van keuzes krijgt Petra hulp van energiecoöperatie BRES. "Ik doe mee aan het buurtinitiatief dus we trekken samen op met buurtgenoten. De energiecoach komt bij ons langs om onze huizen in kaart te brengen en berekeningen te maken. Hopelijk kan hij ons ook helpen bij het opvragen en beoordelen van offertes. Ik wil er zeker van zijn dat het goed gebeurt!"

Zelf is Petra ook aan het rekenen. Haar energiemaatschappij bood aan om haar maandelijkse voorschot flink omlaag te zetten. Dat klinkt aantrekkelijk, maar Petra ziet ook de risico's. "Stel je voor dat de energieprijzen weer omhooggaan, dan krijg ik achteraf een flinke bijbetaling. Ik betaal liever elke maand iets meer en krijg het terug, dan dat ik achteraf moet bijbetalen. Niemand kan voorspellen hoe de prijzen zich ontwikkelen..."

TECHNIEK IN HET ZONNETJE: SCHUIN DAK ISOLEREN

Schuin dak isoleren: hoe werkt dat?

Je kunt een schuin dak op twee manieren isoleren: aan de binnenkant of aan de buitenkant. Vaak wordt een dak aan de binnenzijde geïsoleerd. Er zijn diverse argumenten om het dak vanaf de buitenkant te isoleren. Je voorkomt bijvoorbeeld kieren tussen de verschillende dakdelen en er wordt geen koudebrug gevormd door de dakbalken. Een koudebrug ontstaat op plekken waar de isolatieschil doorbroken is. Zo ontstaat er warmteverlies.

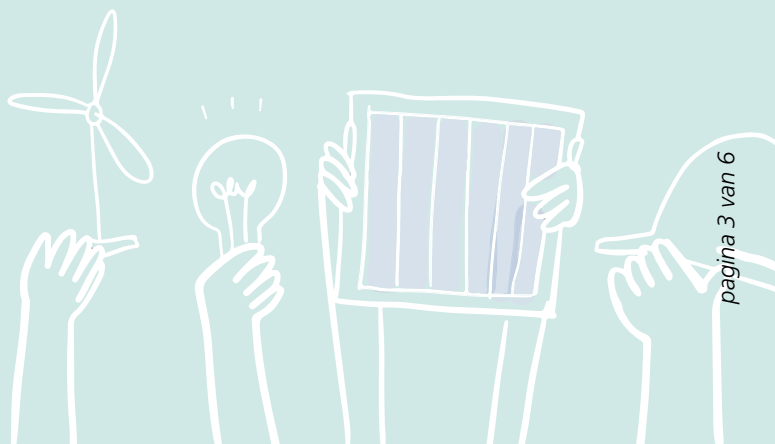
Een extra voordeel is dat de binnenzijde van de woning niet verandert en dat er geen ruimteverlies binnen is. Als je binnenkort jouw dak gaat vervangen of op zoek bent naar een goede investering, overweeg dan om het dak vanaf de buitenkant te isoleren. Dit bespaart energie en zorgt voor een comfortabele bovenverdieping. In de zomer blijft jouw huis koeler en je houdt de warmte beter buiten.

AANPAK GESPIKKELD BEZIT

Gespikkeld bezit zijn woningen die vroeger door de woningcorporatie aan particuliere eigenaren zijn verkocht. Deze woningen liggen tussen de huurwoningen. Als de woningcorporatie de huurwoningen opknappt en energiezuiniger maakt, dan kunnen de eigenaren van de particuliere woningen ook profiteren van deze aanpak. Als je meedoet aan de renovatie, blijft de waarde van je woning behouden. Slecht onderhoud en een laag energielabel kunnen namelijk de waarde verlagen. Daarnaast wordt je huis door de renovatie comfortabeler en bespaar je maandelijks geld op energiekosten. Het zorgt er ook voor dat alle woningen in de straat dezelfde uitstraling hebben, zodat er geen verschil is tussen huur- en koopwoningen.

Wat bijzonder is als je in 'gespikkeld bezit' woont, is dat je zelf de renovatie betaalt, maar de renovatie uit handen geeft aan de woningcorporatie. Soms hebben mensen niet genoeg geld om mee te doen. In Gemeente Breda zijn er financiële regelingen beschikbaar. Maar als je liever geen lening wilt, is het slim om op tijd contact op te nemen met de woningcorporatie die huurwoningen heeft in jouw buurt. Zo kun je op de hoogte blijven van hun plannen en kun je geld sparen voor de toekomstige verbetering van je eigen woning.

EERSTE ERVARING ENERGIE BESPAAR COACH

De Energie Bespaar Coach helpt u om energie en geld te besparen

Heb je een laag of midden inkomen en wil je energie én geld besparen? Dan staan de Energie Bespaar Coaches voor je klaar. Deze gratis dienst helpt je op weg naar een energiezuinigere toekomst.

Al 113 huishoudens hebben zich aangemeld en Energie Bespaar Coaches zijn al druk bezig met de huisbezoeken. Mensen zijn blij met het persoonlijke contact en waarderen de handige tips die ze krijgen om energie te besparen. Tijdens het tweede bezoek installeren de coaches kleine energiebesparende maatregelen, zoals radiatorfolie en tochtstrips.

Energie Bespaar Coach Ilse Baremans: "Het geeft mij ontzettend veel voldoening om bewoners te helpen bij het besparen van energie. Het persoonlijke contact, de positieve reacties en het feit dat we daadwerkelijk iets kunnen doen in hun woningen maken dit werk echt waardevol."

De Energie Bespaar Coaches zijn niet alleen te vinden bij bewoners thuis, maar ook op verschillende buurtpunten tijdens spreekuren. Of je nu in de Hoge Vucht, Doornbos-Linie of bij het inloopspreekuur van het IMW bent, de coaches staan klaar om je vragen te beantwoorden en afspraken te maken. Bovendien zijn ze regelmatig aanwezig bij avonden speciaal voor de bewoners in de wijken, waar ze hun verhaal graag met je delen.

Maak een afspraak met de Energie Bespaar Coach via www.breda.nl/energie-bespaar-coach en begin vandaag nog met het besparen van energie én geld. Samen werken we aan een duurzamere toekomst voor onze gemeente!

SUBSIDIE VOOR DOORNBOS-LINIE EN HOGE VUCHT

Begin dit jaar ontvingen 1.300 huishoudens in Hoge Vucht een uitnodiging om gebruik te maken van een subsidieregeling om energiebesparende maatregelen te treffen aan hun woning. Rachid Najja en zijn vrouw zijn een van de aanvragers. Rachid Najja woont samen met zijn vrouw en vier kinderen in de wijk Biesdonk in Hoge Vucht. Hij speelde al een tijdje met de gedachte om zijn woning te verduurzamen, maar de kosten waren een grote drempel. Hij had al eens over de subsidie gelezen, maar het was een vriend die hem er nogmaals op wees. Rachid: "Ik besloot mij er toch eens in te verdiepen. Ik dacht namelijk eerst dat het om een lening ging en dat wilde ik niet. Maar het ging om een subsidie specifiek voor mijn postcodegebied."

Voor Rachid is deze subsidie een fantastische kans. Rachid: "Het vervangen van kozijnen is een dure onderneming. Nu kan ik kunststof kozijnen met dubbel glas laten plaatsen, die aan de hoogste normen voldoen." Hij is ook van plan om de spouwmuur te laten isoleren.

Rachid benadrukt dat hoewel er wel wat papierwerk bij komt kijken, de subsidie een geweldige kans is om de woning te verduurzamen en kosten te besparen. Rachid: "Ik raad anderen aan om ook langs een informatiepunt te gaan om meer te weten te komen over de regeling."

Kijk voor de subsidieregeling op www.breda.nl/subsidie-verduurzamen-woning-doornbos-linie-en-hoge-vucht

BUURTINITIATIEVEN IN BRED: OP EXCURSIE IN TERHEIJDEN

Donderdagavond 29 juni bezochten verschillende buurtinitiatieven uit Breda het Traais Energie Collectief (TEC) in Terheijden. TEC bouwt samen met inwoners van Terheijden aan een eigen duurzame energievoorziening. De opwek en levering van de energie organiseert TEC in een eigen werkmaatschappij: de Traaise Energie Maatschappij. Zo blijven de energie en de opbrengsten daarvan in het dorp. Theo den Exter en Sander Lodewikus vertelden over het ontstaan van TEC, de ambities en de 'Energiebrouwerij'.

De Energiebrouwerij

TEC bouwt een monumentale, witte boerderij aan de Schansstraat om tot een eigen Energiebrouwerij, het centrum van een eigen warmtenet. Hier staat al een gebouwtje met een kelder om warmte te genereren. De energie hiervoor komt via een kabel vanuit de Windmolen De Noord binnen. Deze Traaise windmolen is eind 2022 afgebouwd en voorziet dus het dorp niet alleen van stroom, maar ook van energie voor het warmtenet.

Op het warmtenet zijn nu al 80 woningen aangesloten. En dit wordt in de toekomst verder uitgebreid. Het plan is om van de boerderij een ontmoetingsplek te maken, onder andere voor het verhaal van de Energietransitie. Ook moet het niet alleen een plek worden om energie te 'brouwen', maar ook een biertje. Zoals 'Opwarmertje' en de 'Noordse Ridder' (ter gelegenheid van de opening van de windmolen). TEC hecht veel belang aan samen met de inwoners het gesprek aangaan, al dan niet onder het genot van een biertje.

Belangrijke lessen van TEC

Theo en Sander vertelden over de weg die ze hebben afgelegd (van plan tot uitvoering), de ambities die er nog zijn voor het dorp en de lessen van de afgelopen jaren. Bijvoorbeeld over hoe belangrijk het is om goed te communiceren met je inwoners en hoe onmisbaar doorzettingsvermogen en sleutelfiguren in de buurt zijn. En dat tegenslagen er zeker bij horen. Dit leverde een mooi gesprek op met de initiatiefnemers uit Breda. Met veel dank voor de gastvrijheid van Theo en Sander.

TIP VAN DE MAAND | ZO HOUD JE JE HUIS KOEL

Zodra de temperaturen stijgen, stroomt er ook warmere lucht je huis binnen. Er zijn slimme en energiezuinige oplossingen om het huis koel te houden.

Enkele tips:

- Hou ramen en deuren overdag dicht.
- Doe de zonwering omlaag en sluit de gordijnen.
- Blijf wel ventileren voor gezonde lucht in huis door niet alle roosters af te sluiten.
- Zet alle ramen tegen elkaar open als het buiten is afgekoeld in de avond, nacht of vroege ochtend.
- Goede isolatie van je dak, buitenmuren en isolatieglas houdt in de zomer de warmte beter buiten.
- Een groen dak maken van een plat dak zorgt voor extra verkoeling.
- Planten tegen de gevel en bomen rond het huis houden je huis ook koeler.

Kijk voor alle tips om de woning koel te houden op

www.milieucentraal.nl/energie-besparen/duurzaam-verwarmen-en-koelen/woning-koel-houden

INTERVIEW MET LUDO ANSEMS 'EEN DUURZAME ONDERNEMER'

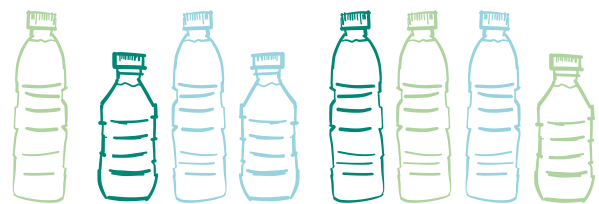

Ludo Ansems woont samen met zijn gezin in de Haagse Beemden. Al tijdens zijn studietijd vermoedde Ludo dat we duurzamer moeten gaan leven en ondernemen. Ludo: "Maar omdat ik te onzeker was en geen bevestiging van anderen zag of las, heb ik lange tijd gedacht dat ik het mis had. Maar na een lange zoektocht ("wat heb ik hier te doen?") kwam ik 12 jaar geleden terug bij dat vermoeden. Toen waren er volop bevestigingen overal en besloot ik in actie te komen. Een grote stimulans was dat ik vader van inmiddels 2 kinderen was, het ging, en gaat, om hun toekomst. Daar en toen ging het roer om."

Ludo ging actief op zoek naar manieren waarop hij kon bijdragen aan verduurzaming. Zo kwam hij in contact met de ZonneWIJde in Breda. Een burgerinitiatief van, voor en door burgers.

Ludo: "Later hoorde ik over energie-armoede. Daarom ben ik 'Stroomversnellers.nu' gestart als goed doel. Via sponsorgeld kopen we nieuwe zonnepanelen en van de opbrengst helpt de Energiebank gezinnen die hun stroomrekening even niet kunnen betalen."

Dit mooie initiatief is niet onopgemerkt gebleven bij NBS Dirk van Veen. Barbet Hendriks van de Gemeente Breda bracht het initiatief naar voren als mogelijk goed doel voor de statiegeldflessenactie, die tijdens het zomerfeest in september werd gehouden. De leerlingenraad koos unaniem voor Stroomversnellers.nu, omdat het zowel de aarde als deze gezinnen helpt.

"Onlangs mocht ik de cheque van € 610,13 in ontvangst nemen. Het is zo mooi omdat deze kinderen daarmee laten zien dat ze heel goed begrijpen wat belangrijk is. We kunnen veel beter voor elkaar en de aarde zorgen, als we dingen anders doen. Dit mooie bedrag investeren wij in nieuwe zonnepanelen, maar eigenlijk in een mooie toekomst", vertelt Ludo enthousiast.

In zijn 'Beter Anders podcast' biedt Ludo een podium aan duurzame doeners die zich inzetten voor een groener en socialer Nederland. Het bevat een wijde range aan onderwerpen, met in elke aflevering minimaal 3 concrete tips hoe we ófwel beter anders met de aarde om kunnen gaan ofwel beter anders met elkaar om kunnen gaan. Diepgaande warme gesprekken met humor.

Gemeente Breda

Meer weten over verduurzamen van je huis en de plannen per wijk?

Ga dan naar de website www.breda.nl/duurzaam

Je kunt er ook je vraag stellen of aanmelden voor deze nieuwsbrief.

Infopunten Energie (gesloten van 31 juli t/m 13 augustus 2023)

- Iedere dinsdag van 14.00 - 16.00 uur
in wijkcentrum Balieweide, Baliëndijk 82, Breda
- Iedere donderdag van 16.30 - 18.30 uur
bij voetbalvereniging Advendo, Bastenakenstraat 41, Breda